

v Praze dne 13. dubna 2021

prof. MUDr. Petr Arenberger, DrSc., MBA
Ministerstvo zdravotnictví ČR
Palackého náměstí 375/4
128 01 Praha 2

Vážený pane ministře,

přijměte srdečné blahopřání k Vašemu jmenování do funkce Ministra zdravotnictví ČR. Přeji Vám hodně sil a entuziasmu.

Jako předsedkyně České ženské lobby, sítě téměř 40 organizací působících na poli podpory a ochrany ženských práv, se na Vás obracím se žádostí o obnovení činnosti dětských skupin v souvislosti se zlepšováním epidemické situace u nás.

Epidemie onemocnění Covid-19 má negativní dopad na každého jednotlivce ve společnosti. Jak ovšem ukazují pozorování i výzkumy, negativní dopady na ženy jsou podstatně výraznější než na muže, ať již z důvodu jejich vyššího zastoupení ve zdravotnických, pečujících či vzdělávacích oborech nebo ve službách a obchodu, tak i z důvodu nárůstu domácího násilí a alarmujícího zhoršení finanční situace žen samoživitelek, ale i ztráty zaměstnání z důvodu nedostupnosti služeb péče o děti.

Již od 1. března 2021 mají rodiče bezmála 18 tisíc dětí ve více než 1100 dětských skupinách napříč celou zemí, z důvodu protiepidemických opatření, výrazně zhoršené podmínky pro sladování pracovního a rodinného života, přičemž zatím stále není zveřejněn plán na zrušení omezení činnosti těchto dětských skupin.

Dětské skupiny poskytují individuální péči o nejmenší děti od 1 roku věku v malých skupinách s kapacitou maximálně 12 dětí, oproti mateřským školám, kde může být pohromadě až 15 předškoláků. Přitom pečující osoby v dětských skupinách jsou podobně jako pedagogický personál ve školách přednostně očkovány a mají kvalifikaci k přímé péči o děti. Provozovatelé dětských skupin mají jako zaměstnavatelé i v této oblasti povinnost pravidelného testování.

„Obrací se na nás rodiče, hlavně matky, s otázkou, kdy se dětské skupiny otevrou. Rodiče si potřebují naplánovat svou pracovní činnost, a to i pokud se to týká práce z domova. Navíc mnozí z nich mají obavu, aby nepřišli o práci, a cítí se být diskriminováni, protože mají děti. Vznikají také různé rodičovské petice za znovuotevření dětských skupin a školských zařízení. Situace je pro rodiče, ale i pro děti a zřizovatele zoufalá,“ upřesňuje Karolina Nedělová z organizace Prostor pro rodinu, zastupující dětské skupiny, která provedla průzkum situace rodin obvykle využívajících tuto formu péče pro své děti. Z průzkumu vyplynulo, že více než třetina rodin pro udržení vlastní finanční soběstačnosti potřebuje pomoci s péčí o malé děti.

Její slova potvrzuje vědecká pracovnice Blanka Nyklová: *“Mikrojesle mně i mému muži umožňují pracovat. Jejich aktuální uzavření a nejistota dalšího vývoje vede k neúnosné stresové zátěži, čímž dochází až ke zhoršování zdravotního stavu všech členů rodiny a tím i k dalšímu zatěžování zdravotnictví. Výhledově hrozí mimo jiné i syndrom vyhoření, neboť neustále narůstající stres u mne způsobuje již několik týdnů trvající nespavost a celkové vyčerpání.”*

Další dostupné výzkumy poukazují na to, že dětské skupiny využívají většinou pracující ženy při návratu z mateřské a rodičovské dovolené do práce, a právě pro ně je výpadek fungování dětských skupin až existenčně ohrožující. Dlouhodobé uzavření dětských skupin a nemožnost využití služeb péče o děti ještě více snižuje jejich ekonomickou aktivitu, ve které se dle dat OECD řadí ČR k nejnižší ve srovnání s ostatními zeměmi EU. Připomínáme i opatření Evropské směrnice pro sladění pracovního a soukromého života, která považuje dětské skupiny za důležitý funkční nástroj a která by měla být v nejbližší době v ČR implementována.

“Jsem na rodičovské dovolené se dvěma syny (2 roky a 13 měsíců) a uvažovala jsem o částečném návratu do práce. Bohužel to nyní nepřipadá v úvahu. Kvůli uzavřené dětské skupině si musí partner brát dovolenou i v případě, že potřebuji jít k zubaři. Před necelým měsícem mi zemřel otec a musím řešit dědictví. Jsem unavená hlavně psychicky. Ty tři hodiny dvakrát týdně, kdy byli synové v dětské skupině, mi pomohlo nadechnout se a jim nabídlo sociální kontakt s jinými dětmi a rozličnou činnost, jejíž vymýšlení je nyní na mně. S úmrtím otce však dochází síly i kreativita,” dokresluje nelehkou situaci Michaela Beladová.

Vážený pane ministře, apelujeme na Vás a Vaše spolupracovníky, abyste zvážili míru rizika a přínosu otevření dětských skupin, a v co nejkratší možné době nastínili plán pro znovuoživení služeb péče o nejmenší děti a zpřístupnili je rodinám s dětmi. Závisí na nich ekonomická situace a psychická pohoda nejméně české rodiny.

S úctou

Marta Smolíková
předsedkyně České ženské lobby, z.s.

Kontaktní osoba: Karolína Nedělová, nedelova@prostorprorodinu.cz, tel 774 442 131

Zdroje:

<http://www.dsmpsv.cz/cs/novinky/279-detske-skupiny-uzavreny-i-po-skonceni-nouzoveho-stavu>

<https://www.e15.cz/finexpert/vydelavame/samozivitele-jak-bojuji-v-dobe-koronaviru-1375278>

<http://www.pedagogicke.info/2021/03/jana-malacova-maji-byt-detske-skupiny.html>

Česká ženská lobby je síť organizací, která hájí práva žen v České republice. V současnosti spojuje 36 proženských organizací. Jejím cílem je přenášet skutečné problémy žen na politickou úroveň a zlepšovat podmínky žen ve společnosti. Je součástí Evropské ženské lobby, která sdružuje ženské a genderové organizace Evropy a spolupracuje s evropskými institucemi. Česká ženská lobby prosazuje zájmy všech žen bez ohledu na jejich rasu, etnický původ, zdravotní stav, sexuální orientaci, věk, náboženství či víru.